

HAVET VAR LEVEVEIEN

”Havet var leveveien” er tittelen på bygdeboka skrevet av Inger Jensen (1993). Tittelen refererer til den betydningen havet og sundene har hatt for næringsutøvelse, fritidssysler og kontakt øyene imellom, og mellom øysamfunnet og fastlandet. Historien om øysamfunnet er også historien om menn og kvinners ulike oppgaver.

Kvinnene i den mangesidige rollen knyttet til familieliv, innkvartering og omsorg for feriegjester, gårdsdrift, sosialt liv og for avsetningen på fisk og frukt, mens mennene loset, drev fiske, hogg sten eller seilte i utenriksfart. Å formidle denne historien, ikke minst til barn og unge, står sentralt i arbeidet til Hvaler Kulturvernforening.

FRA HVALER BYGDESAMLING TIL HVALER KULTURVERNFORENING

Foto: Harry Johansson, Fredriksstad Blad

Hvaler bygdesamling, i dag Hvaler Kulturvernforening, ble stiftet i 1971. Innsamling av gjenstander startet tidlig og låven på Nordgården på Spjærøy ble raskt et senter for det lokalhistoriske arbeidet da foreningen overtok denne flotte gården med frukthagen på begynnelsen av 80-tallet. Et nytt kapittel ble innledet da Brottet amfi kunne invitere til premiere på musikkspillet «Stenhogger'n» i 2005. Dette i samarbeid med produksjonsselskapet Kulturværste AS.

Hvaler Kulturvernforening, som ledes av et styre på 7 medlemmer, er en frivillig organisasjon der kontingenten fra medlemmer, utleie av Brottet Amfi, Amfigrotta og tre kystledhytter utgjør de viktigste inntektskildene.

Hvaler Kulturvernforening eier store deler av bygningsmassen både på kystmuseet (Nordgården) og i området med Brottet og Museumshavna. I tillegg eier foreningen gamle Brekke skole på Kirkøy. Østfoldmuseene drifter kystmuseet på Nordgården gjennom en samarbeidsavtale med Hvaler kulturvernforening.

ARBEIDSSOMRÅDER

Hvaler kulturvernforening drifter og utvikler Brottet amfi med Amfigrotta. Amfigrotta brukes som garderobe og leies for øvrig ut til ulike arrangementer.

I 2014 startet foreningen arbeidet med å restaurere gamle Brekke skole på Kirkøy, Hvalers første faste skole (1849). Et annet viktig prosjekt, Kystlekeplassen, er under utvikling både ved Brottet og kystmuseet (Nordgården).

De tre kystledhyttene Stenhoggerhytta, Klyven og Mundastua er viktige kanaler for kulturhistorisk formidling. I tillegg bidrar hyttene til å sikre foreningen gode inntekter. Hyttene leies ut i samarbeid med Oslofjordens friluftsråd. Området med Brottet, kystledhyttene, kystlekeplassen, den gamle smia og bryggeanlegget utgjør grunnlaget for arbeidet med et kystkulturelt senter.

FRIVILLIGHET OG SAMARBEID

Frivilligheten er kulturvernforeningens største “kapital”. Vi snakker om flere tusen dugnadstimer årlig knyttet til store byggeprosjekter og en rekke arrangementer som byggedagen (pinse-aften) og julemarked i desember. Frivillig innsats og samarbeid med andre lag og foreninger er en viktig del av disse arrangementene.

Frivillighet og samarbeid med næringslivet og organisasjoner går hånd i hånd. I arbeidet med å bevare kulturminner og informere om Hvalers historie, samarbeider kulturvernforeningen nært med Hvaler kommune, bl.a. gjelder det i forhold til Akerøy fort.